

Wyrok z dnia 24 maja 2001 r.

I PKN 405/00

Przepis art. 42 § 3 KP nie określa sposobu i formy złożenia przez pracownika oświadczenia o odmowie przyjęcia zaproponowanych warunków pracy i płacy, wobec czego wola pracownika może być wyrażona poprzez każde zachowanie dostatecznie ją ujawniające (art. 60 KC w związku z art. 300 KP).

Przewodniczący Prezes SN Walerian Sanetra, Sędziowie SN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Barbara Wagner (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2001 r. sprawy z powództwa Ireny G. przeciwko Zakładom Tworzyw Sztucznych „I.-E.” Spółce Akcyjnej w G. o odprawę, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 7 marca 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 7 marca 2000 r. [...] oddalił apelację Zakładów Tworzyw Sztucznych „I.-E.” S.A. w G. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Gliwicach z dnia 9 września 1999 r. [...] zasądzającego od strony apelującej na rzecz Ireny G. kwotę 5.627,07 zł, z odsetkami od 1 listopada 1998 r., tytułem odprawy.

Sąd ustalił, że Irena G. była zatrudniona u strony pozwanej na podstawie umowy o pracę na czas nie określony z dnia 1 grudnia 1978 r., ostatnio od 1 sierpnia 1989 r. na stanowisku kierownika działu kadr i szkolenia. Z dniem 15 lipca 1998 r., uchwałą Zarządu nr 28/98 z dnia 13 lipca 1998 r., dział ten zlikwidowano. W dniu 14 lipca 1998 r. powódce wypowiedziano warunki pracy i płacy, oferując stanowisko wartownika w Straży Przemysłowej z niższą stawką osobistego zaszeregowania. Pismo zawierało pouczenie o prawie odmowy przyjęcia zaproponowanych warunków

pracy i płacy przed upływem połowy okresu wypowiedzenia (tj. do dnia 15 września) i konsekwencjach prawnych niezłożenia oświadczenia w wyznaczonym terminie. W tym samym dniu Irena G. odbyła rozmowę z dyrektorem Zakładów, odmawiając przyjęcia nowych warunków pracy. Od 15 lipca do 31 października 1998 r. przebywała nieprzerwanie na zwolnieniu lekarskim. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 18 grudnia 1998 r. została uznana za częściowo niezdolną do pracy. W dniu 18 listopada 1998 r. doręczono powódce pismo z dnia 5 listopada 1998 r. o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych (pobranie nienależnej nagrody jubileuszowej).

W ocenie Sądu, z okoliczności wręczenia Irenie G. wypowiedzenia zmieniającego wynikało, że odmawia ona przyjęcia zaproponowanych warunków pracy. Potwierdza tę ocenę treść pozwu z dnia 20 lipca 1998 r. oraz oświadczenie złożone na rozprawie w dniu 7 października 1998 r. Ponieważ art. 42 § 3 KP nie określa sposobu złożenia oświadczenia o odmowie przyjęcia zaproponowanych warunków pracy, może być ono, stosownie do art. 60 KC w związku z art. 300 KP, złożone przez każde zachowanie wyrażające dostatecznie wolę składającego to oświadczenie. Odmowa przyjęcia oferowanych warunków pracy i płacy była uzasadniona. Nie stanowiła zatem współprzyczyny rozwiązania stosunku pracy. Wyłączną przyczyną rozwiązania z powódką umowy o pracę była likwidacja działu kadr i szkolenia. Dlatego Irenie G. przysługuje prawo do odprawy pieniężnej na podstawie art. 8 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.).

Pozwana Spółka zaskarżyła ten wyrok kasacją. Wskazując jako jej podstawę naruszenie art. 42 § 3 KP, art. 60 KC oraz art. 61 KC w związku z art. 300 KP, wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania. Pełnomocnik strony skarżącej twierdził, że powódka do dnia 15 września 1998 r. nie złożyła oświadczenia woli o odmowie przyjęcia zaproponowanych warunków pracy i płacy. Nie udowodniła ona przed Sądem faktu przeciwnego, wobec czego strona pozwana nie musiała przedstawiać „własnych” dowodów na sporną okoliczność. Naruszenie art. 60 KC polega, jego zdaniem, na braku dowodu, że Irena G. ustnie złożyła oświadczenie o odmowie przyjęcia proponowanych warunków pracy i braku ustalenia daty złożenia oświadczenia tej treści. Pełnomocnik strony skarżącej uważa ustalenie

daty za istotne, albowiem gdyby powódka złożyła oświadczenie woli nie mogłaby go cofnąć bez zgody strony pozwanej. Wbrew ustaleniu Sądu, powódka w pozwie „z dnia 28 września 1998 r. domaga się wyłącznie uznania wypowiedzenia za bezskuteczne”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 393¹¹ KPC Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji, biorąc pod rozwagę z urzędu jedynie nieważność postępowania. Pełnomocnik pozwanych Zakładów nie powołał jako podstawy kasacyjnej naruszenia przepisów postępowania. Tym samym ustalenia stanowiące faktyczną podstawę rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku należy uznać za niewadliwe. Sąd Najwyższy jest nimi związany.

Sąd ustalił, że Irena G. podczas rozmowy z dyrektorem pozwanej Spółki w dniu 15 lipca 1998 r., bezpośrednio po otrzymaniu pisma zawierającego wypowiedzenie dotychczasowych warunków pracy i płacy, odmówiła przyjęcia warunków pracy i płacy zaproponowanych przez pracodawcę. Późniejsze jej zachowania i czynności fakt ten zweryfikowały. Wbrew odmiennemu twierdzeniu pełnomocnika strony skarżącej, został więc ustalony przez Sąd zarówno fakt odmowy przyjęcia zaproponowanych warunków pracy i płacy, jak i data złożenia oświadczenia w tym przedmiocie. Skoro, zgodnie z art. 60 KC, „wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny”, to zarzut uchybienia temu przepisowi jest bezzasadny. Należy podzielić pogląd Sądu, że art. 42 § 3 KP nie określa ani formy, ani sposobu złożenia przez pracownika oświadczenia o odmowie przyjęcia zaproponowanych warunków pracy i płacy i że w tym zakresie, poprzez art. 300 KP, znajdują zastosowanie ogólne reguły dotyczące składania oświadczeń woli określone w art. 60 KC.

Zarzut naruszenia art. 61 KC jest bezprzedmiotowy. Przepis ten nie był w rozpoznawanej sprawie stosowany i nie miał zastosowania. Powódka złożyła oświadczenie woli o odmowie przyjęcia zaproponowanych przez pracodawcę warunków pracy i płacy i nigdy później nie przejawiała zamiaru ich przyjęcia. Problem cofnięcia przez nią złożonego pozwanej Spółce oświadczenia woli, za jej zgodą, czy bez takiej zgody, w ogóle nie istniał.

Przy ustaleniu - niezakwestionowanym skutecznie przez stronę skarżącą - że

powódka przed upływem połowy okresu wypowiedzenia złożyła oświadczenie o odmowie przyjęcia zaproponowanych warunków pracy i płacy, Sąd trafnie w ocenie skutków prawnych tego oświadczenia zastosował art. 42 § 3 KP i przyjął, iż stosunek pracy między stronami procesowymi rozwiązał się z upływem okresu wypowiedzenia z przyczyn dotyczących pracodawcy.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy, stosownie do art. 393¹² KPC, orzekł jak w sentencji.

=====